

I. Czytanie ze zrozumieniem

Niektórzy historycy kinematografii datę 17 listopada 1908 roku uważają za równie doniosłą, jak datę pierwszego pokazu Lumière'ów. Tego bowiem dnia w sali Charras w Paryżu (aż do wojny 1914 r. wszystko, co najważniejsze dla filmu, dzieć się będzie we Francji) wyświetlony został pierwszy „film artystyczny” - *Zabójstwo księcia Gwizjusza*. (...). Odtworzono z pietyzmem schody i komnaty zamku w Blois, by na ich tle z nie mniejszym pietyzmem odtworzyć znany epizod historii Francji z 1588 roku. Na uroczystej premierze, przy aplauzie wytwornej publiczności, film oficjalnie uzyskał szlachectwo. Po raz pierwszy głośno wymówiono słowo „sztuka” w związku ze słowem „film”.

A jednak nigdy może nie był film równie odległy od sztuki. Do dziś interesuje nas wygląd robotnic, opuszczających fabrykę Lumière'ów, z entuzjazmem oklaskujemy pierwsze dzieła Mélièsa, z sympatią oglądamy bezpretensjonalne filmiki Zekki, przy projekcji *Zabójstwa księcia Gwizjusza* ogarnia nas natomiast przykre zdumienie. Kabotyńskie aktorstwo, pompatyczne pozy, wygłaszane z namaszczeniem dialogi, których rzecz jasna nie słyhać - wszystko to było bezmyślnym przenoszeniem na ekran konwencji ówczesnego teatru, całkowicie sprzecznych z istotą filmu. (...)

Z dążeniem do uszlachetnienia filmu szła w parze ewolucja tematyki. Znikły kobiety przemieniane w kwiaty. Zmniejszyła się ilość policjantów, którzy w szaleńczym tempie gonili tłum kelnerów, malarzy, automobilistów, mamek i fryzjerów. Rozwielmożnił się natomiast ckliwy melodramat o łatwych efektach, równie zresztą pośpiesznie rozwijający intrygę, gdzie w ciągu kwadransa „księżniczka wychodzi za mąż, gubi swoje dziecko, rzuca się do wody, zostaje uratowana przez dzielnego strażaka w kasku i po 18 latach odnajduje swą córkę, którą rozpoznaje po monogramie na koszulce”.

Ale ten „uszlachetniony” film był tylko kiepsko fotografowanym teatrem, krokiem wstecz na krótkiej drodze rozwojowej kinematografii. Kamerę ustawiano nieruchomo, niby widza w siódmym rzędzie krzesel parteru. Teatralnie inscenizowane historyjki filmowano w niezmiernie długich ujęciach: wszystko działo się między uruchomieniem a zatrzymaniem aparatu, jak w akcie sztuki scenicznej. Montaż - sklepanie dwóch kawałków taśmy - służył wyłącznie do mechanicznego dodawania do siebie kolejnych fragmentów fabuły. Aktorzy namiętnie wymachiwali rękoma i groźnie poruszali przyprawionymi wąsami, bo całe życie uczono ich, że gra aktora musi być widoczna nawet dla ostatniego rzędu galerii.

Jerzy Płażewski, *Historia filmu dla każdego*. Wydawnictwa Artystyczne i Filmowe. Warszawa 1977, s. 19-22.

1. W zamieszczonym tekście czytamy o:

- A) rozwoju sztuki filmowej B) grze aktorów filmowych
 C) pierwszych filmach dźwiękowych D) naśladowaniu teatru przez film

2. „Filmy artystyczne” cechowały się:

- A) podobieństwem tematycznym do filmów braci Lumière
 B) naturalną, spontaniczną grą aktorską
 C) długimi, statycznymi ujęciami
 D) odejściem od dokonań wielkich poprzedników

3. Autor tekstu zwraca uwagę na to, że „film artystyczny” zrezygnował z:

- A) własnych środków artystycznych B) fabuły pełnej intryg
 C) naturalnego, swobodnego aktorstwa D) pięknych, dopracowanych dekoracji

4. Montaż w „filmie artystycznym” służył do:

- A) stworzenia nastroju B) wzmocnienia napięcia
 C) zakłócenia rytmu fabuły D) utrzymania chronologii zdarzeń

5. „Film artystyczny” unikał scen o charakterze:

- A) komediowym B) melodramatycznym C) dokumentalnym D) fantastycznym

6. O „filmie artystycznym” autor tekstu wyraża się:

- A) z podziwem B) krytycznie C) bez entuzjazmu D) z szacunkiem

II. Nauka o języku

7. W zdaniu *Jeszcze parę dni temu nikt z nas nie wierzył w powodzenie tej akcji.* - jest podmiot:

- A) gramatyczny B) logiczny C) domyślny D) szeregowy

8. Prawdłowo wskazano orzeczenie (podkreślono) w zdaniu:

- A) Dyrektor był zachwycony naszym pomysłem. B) Chłopak stał się poważny i odpowiedzialny.
 C) Zawsze bujała w obłokach. D) Jesteście wspaniałymi przyjaciółmi.

9. W zdaniu *Moja sąsiadka zwykle zaprasza mnie na własnoręcznie upieczone ciastka z orzechami.*
- przydawka jest wyrażona:

- A) przymiotnikiem B) zaimkiem
 C) imiesłowem D) wyrażeniem przyimkowym

10. Nieprawidłowo utworzono imiesłów:

- A) łączywszy B) niósłszy C) liczywszy D) czekawszy

11. Niesobową formę czasownika zawiera zdanie:

- A) Trzeba zająć się tą sprawą. B) Dom był pomalowany na biało.
 C) Nie podoba mi się ten film. D) Biegając oglądał się za siebie.

12. Ubezdźwięczenie wsteczne następuje w wyrazie:

- A) krzyżyk B) słówko C) pojazd D) rozkaz

13. Prawidłowo powiemy, że dyrektor dał dyplom rodzicom:

- A) Asi Smyczek, czyli państwu Smyczkom B) Marka Kowalczyka, czyli państwu Kowalczyk
 C) Joli Kuć, czyli państwu Kuciom D) Zbyszka Zawadzkiego, czyli państwu Zawadzkim

III. Literatura i sztuka

14. Klara, bohaterka „Zemsty”, zażądała od Papkina, aby:

- A) milczał przez 6 miesięcy B) ponad rok żył o wodzie i chlebie
 C) stoczył z sąsiadem pojedynkę na szable D) przyniósł jej śpiewającego kanarka

15. Na uroczystości dziadów, ukazanej w dramacie A. Mickiewicza, pojawia się duch:

- A) pasterki B) guślarza C) dziecka D) szlachcica

16. Duchy (w dramacie pt. „Dziady”) przychodzą do kaplicy, aby:

- A) zemścić się za doznane krzywdy B) wygłosić sądy nad ziemskim życiem
 C) otrzymać pomoc od ludzi D) posiać grozę wśród mieszkańców wsi

17. Inwokacja w „Panu Tadeuszu” zawiera apostrofę do:

- A) ojczyzny B) wolności C) Matki Boskiej D) muzy poezji

18. Z opowieści Gerwazego („Pan Tadeusz” księga II) dowiadujemy się, że:

- A) Jacek Soplica porwał z zamku córkę dziedzica
 B) Stolnik ugościł Jacka Sopicę czarną polewką
 C) Jacek Soplica wspólnie z Moskalami zaatakował zamek
 D) Stolnik zginął podczas wojny z rąk Moskala

19. Szlachta sarmacka charakteryzowała się:

- A) fantazją i poczuciem humoru B) staropolską gościnnością
 C) faworyzowaniem obcych kultur D) tchórzostwem

20. Nowelę, jako gatunek literacki, charakteryzuje:

- A) wielowątkowy przebieg zdarzeń B) punkt kulminacyjny
 C) brak narratora D) puenta

21. W obiadach czwartkowych króla Stanisława Augusta Poniatowskiego uczestniczył:

- A) Ignacy Krasicki B) Adam Mickiewicz C) Adam Naruszewicz D) Franciszek Zabłocki

22. Józef Chełmoński jest autorem obrazu zatytułowanego:

- A) „Batory pod Pskowem” B) „Bociany”
 C) „Czwórka” D) „Pochodnie Nerona”

23. Styl romański w architekturze rozpoznajemy po:

- A) sklepieniu krzyżowo-żebrowym B) masywnej wieży
 C) grubych murach z małymi oknami D) ciężkich, monumentalnych bryłach budowli

24. Didaskalia przeważnie zawierają wskazówki przeznaczone dla:

- A) suflera B) scenografa C) rekwizytora D) widza

25. Prawidłowo zestawiono wydarzenie z datą w szeregu:

- A) chrzest Polski - rok 996 B) bitwa pod Grunwaldem - rok 1410
 C) potop szwedzki - rok 1525 D) konstytucja 3 maja - rok 1791

26. Agnieszka Holland jest znana jako reżyser filmu zatytułowanego:

- A) „Europa, Europa” B) „Człowiek z marmuru”
 C) „Zabić księdza” D) „Tajemniczy ogród”